

Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Korralduse eesmärk on kehtestada COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud piirangud ja meetmed.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi, Riigikantselei ning Terviseameti ametnikud.

2. Korralduse sisu

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punktide 3 ja 5 ning lõike 3 ja lõike 5 punkti 3 ja lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8.

Käesoleva korraldusega kehtestatakse kõikidele koroonaviiruse SARS-CoV-2 omikrontüve suhtes riskiriigiks tunnistatud riikidest Eestisse sisenevatele isikutele 10-päevane liikumisvabaduse piirang.

Alates 1. detsembrist 2021. a kehtib regulatsioon, mille kohaselt kehtib kõikidele koroonaviiruse SARS-CoV-2 omikrontüve suhtes riskiriigiks tunnistatud riikidest Eestisse sisenevatele isikutele 10-päevane liikumisvabaduse piirang.

Liikumisvabadust ei pea piirama isikud, kes on mitte rohkem kui 12 kuud tagasi SARS-CoV-2 viiruse suhtes täielikult vaksineeritud või mitte rohkem kui kuus kuud tagasi COVID-19 haiguse läbi põdenud, kui nad teevad viivitamata Eestisse saabumise järel SARS-CoV-2 RT-PCR testi ning selle testi tulemus on negatiivne.

Isikud, kes ei ole vaksineeritud või COVID-19 haigust läbi põdenud, saavad 10-päevast liikumisvabaduse piirangut lühendada, kui nad teevad viivitamata Eestisse saabumise järel SARS-CoV-2 testi ja selle tulemus on negatiivne ning kordustestimise SARS-CoV-2 RT-PCR testiga mitte varem kui kuuendal päeval pärast esimese testi tegemist ja selle tulemus on samuti negatiivne. Kuni negatiivse testitulemuse teadaasaamiseni peavad mõlemad sihtgrupid viibima oma elukohas või püsivas viibimiskohas. Eestisse sisenemisel tuleb liikuda lennujaamast või bussijaamast elu- või viibimiskohta võimaluse korral viisil, et oleks välditud inimkontaktid ja viiruse levimine. Kasutusele tuleb võtta kõik ettevaatusabinõud, mis on vajalikud võimaliku viiruse leviku tõkestamiseks.

Käesoleva korraldusega laiendatakse punktis 1 kehtestatud liikumisvabaduse piirangut kõikide isikute suhtes, kes on ületanud riigipiiri Eestisse sisenemise eesmärgil ja kes on viimase 10 kalendripäeva jooksul viibinud välisriigis, kus Terviseameti hinnangul on tuvastatud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse tüve B.1.1.529 (omikron) levik.

Käesoleva korralduse eesmärk on piirata uue ja potentsiaalselt nakkusohtlikuma omikrontüve levikut, vältida selle laialdast levikut ning hoida seeläbi ühiskond maksimaalselt avatuna. Viiruse leviku efektiivne tõkestamine kasvõi lühikesel perioodil võimaldab riigil parema teadmuse koondamist uue viirustüve kohta ning seeläbi valmistada ette ajakohased ja sobivad meetmed ning abinõud viiruse ohjamiseks.

Uus SARS-CoV-2 viiruse variant B.1.1.529 (omikron) tuvastati esmakordselt 11. novembril 2021. a Botswanas ning 14. novembril 2021. a Lõuna-Aafrika Vabariigis. Omikronvariandil on võrreldes koroonaviiruse metsiku tüvega üle 30 mutatsiooni, mis asetsevad ogavalku kodeerivas piirkonnas. Niivõrd suur mutatsioonide arv teeb omikrontüvest kõige suurema mutatsioonide arvuga tüve, mida on seni alates pandeemia algusest tuvastatud (kokku üle 50 mutatsiooni).

Senini puudub tõendus põhine teave, missugust mõju avaldavad tekkinud mutatsioonid viiruse omadustele, kuid Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (ECDC)¹ ja Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO)² avaldatud raportites viidatakse, et suur mutatsioonide arv võib olla seotud suurenenud ülekandumisvõimega, vaktsiini efektiivsuse olulise vähenemise ja suurenenud taasnakatamise riskiga. Sellest tulenevalt nimetas WHO 26. novembril 2021. a kõnealuse tüve murettekitavate tüvede (VOC) hulka. ECDC hinnangul ei ole omikrontüve põhjustatud haigestumiste raskusastme kohta piisavalt infot. Kõik seni aset leidnud juhtumid, mille raskusastme kohta on teavet, olid kas asümptomaatilised või kerged. Seni ei ole teatatud ühestki raskest juhtumist ega surmast.

29. novembri 2021. a seisuga on seitse Euroopa Liidu / Euroopa Majanduspiirkonna (EL/EMP) riiki (Austria, Belgia, Tšehhi, Taani, Saksamaa, Itaalia, Holland) teatanud 20 kinnitatud ja kolmest tõenäolisest omikroni juhtumist. 23 juhtumist 22 on seotud reisimisega Lõuna-Aafrika riikidesse ja üks juhtum on seotud reisimisega Egiptusest läbi Türgi. Väljaspool EL/EMP on omikroni juhtumitest teatatud kuues riigis (Austraalia, Botswana, Hongkong, Iisrael, Lõuna-Aafrika Vabariik, Ühendkuningriik). 29. novembri 2021. a hommikuse seisuga on enim uue tüvega nakatunuid tuvastatud Lõuna-Aafrika Vabariigis (>900 kinnitatud juhu) ja Botswanas (19 kinnitatud juhtu)³.

Korraldusega kehtestatakse kõikidele koroonaviiruse SARS-CoV-2 omikrontüve suhtes riskiriigiks tunnistatud riikidest Eestisse sisenevatele isikutele 10-päevane liikumisvabaduse piirang.

Käesoleva korralduse kontekstis peetakse riskiriikide all silmas Välisministeeriumi veebilehel nimetatud riike, mille koosseis on määratud Tervisemeti epidemioloogilise hinnangu alusel. 29. novembri 2021. a seisuga kuuluvad riskiriikide koosseisu Lõuna-Aafrika Vabariik, Botswana, Malawi, Lesotho, Svaasimaa, Namiibia, Mosambiik, Zimbabwe, Egiptus ja Türgi. Nimetatud riike käsitletakse omikrontüve suhtes riskiriikidena, kuna nendes riikides või nendega piirnevates riikides on tuvastatud omikrontüve levik.

Egiptuse ja Türgi näol on tegemist riikidega, kus asuvad olulised lennuliikluse sõlmpunktid Lõuna-Aafrika riikide ning Eesti ja ülejäänud Euroopa vahel. Uus riik lisatakse riskiriikide loetellu, kui selles riigis on tuvastatud kohapealne omikron tüvelevik. Vastava teabe saab Terviseamet WHO-lt, ECDC-lt ja/või Euroopa Komisjoni varajase hoiatamise ja reageerimise süsteem (*Early Warning and Response System – EWRS*) kaudu.

---

¹ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/threat-assessment-brief-emergence-sars-cov-2-variant-b.1.1.529>

² [https://www.who.int/news/item/26-11-2021-classification-of-omicron-\(b.1.1.529\)-sars-cov-2-variant-of-concern](https://www.who.int/news/item/26-11-2021-classification-of-omicron-(b.1.1.529)-sars-cov-2-variant-of-concern)

³ ECDC. Situation update on SARS-CoV-2 variant Omicron (B.1.1.529). 29.11.2021.

Samuti on tegemist eestlaste jaoks oluliste turismipiirkondadega, kust pärineb suur osa Eestisse sisse toodud juhtudest. Näiteks 46. ja 47. nädalal tuvastati Eestis mõlemal nädalal 18 haigusjuhtu, mis olid seotud reisimisega Egiptusesse ning mis moodustasid ca 10% neil nädalatel sisse toodud juhtudest. Vaatamata suhteliselt suurele sissetoodud juhtude arvule on ametlike allikate andmetel neis riikides haigestumine pigem madal, mis viitab sellele, et nende riikide avaldatud nakatumisnäitajad ei pruugi kajastada sealset tegelikku olukorda. Samuti on neis riikides madal sekveneeritud/genotüpeeritud proovide osakaal, mis seab kahtluse alla ametlikult kuvatud SARS-CoV-2 viiruse tüvede profiili.

Eestis ei ole 29. novembri 2021. a seisuga tuvastatud ühtegi omikrontüvega nakatunut. Arvestades asjaolu, et uue tüve tuvastamise järel on see levinud mitmesse riiki üle maailma ning pühade ja puhkuste perioodil muutub reisimine sagedasemaks, iseäranis Egiptusesse, siis on ootuspärane, et lähiajal võib tuvastada ka esimesed sisse toodud omikronitüve juhud Eestis.

Riiki sisenejate tõhustatum testimine võimaldab varakult tuvastada potentsiaalsed omikrontüvega nakatunud ja nende lähikontaktid ning nakkusohtlikud isikud kiiresti karantiini suunata ja karantiinikohustuse üle tõhustatud järelevalvet teostada. Seeläbi hoitakse ära või lükatakse võimalikult edasi uue tüve Eesti-sisene levik.

Vaatamata viimastel nädalatel aset leidnud haigestumise ja haiglahõive langusele on Eestis endiselt haigestumine kõrgel tasemel. 29. novembri 2021. a seisuga oli viimase 7 päeva keskmine haigestunute arv 696,6 ning haiglaravi vajavate inimeste arv 306. Uue ja potentsiaalselt nakkusohtlikuma tüve Eesti-sisese laialdase leviku edasilükkamine või ärahoidmine on väga oluline, kuna see annab Eesti riigile võimaluse haigestumise ja hospitaliseerimise fooni võimalikult suurel määral langetada ning vähendada seeläbi kahjusid, mida uue potentsiaalselt nakkusohtlikuma tüve levik endaga kaasa toob.

Ühtlasi andis ka ECDC liikmesriikidele 29. novembril 2021. a saadetud olukorra ülevaates soovitus tõhustada riskiriikidest saabunute testimist RT-PCR meetodit rakendades. Sarnaselt selles korralduses rakendatuga teeb ECDC ettepaneku testida nii vaksineeritud kui ka vaksineerimata isikuid. Samas olukorra ülevaates annab ECDC soovitus rakendada piiriületajatele 7–14 päeva kestvat karantiini.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 1 kehtestatakse 10-päevane liikumisvabaduse piirang kõikidele isikutele, kes on ületanud riigipiiri Eestisse sisenemise eesmärgil ja kes on viimase 10 kalendripäeva jooksul viibinud välisriigis, kus Terviseameti hinnangul on tuvastatud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse tüve B.1.1.529 (omikron) levik.

Korralduse muudatusega kehtestatakse erinevalt kehtivast korraldusest nimetatud riikidest saabumisel 10-päevane liikumisvabaduse piirang ka vaksineeritud ja COVID-19 haiguse läbipõdenud isikutele.

Korralduse muudatus näeb ette, et omikrontüve suhtes riskiriikidest Eestisse saabunud isikutel ei ole võimalik liikumisvabaduse piirangu lühendamiseks teha erinevalt kehtivast korraldusest SARS-CoV-2 RTD kiirtesti. Liikumisvabaduse piirangut on võimalik lühendada üksnes SARS-CoV-2 RT-PCR testiga. Muudatus on oluline, sest ainult RT-PCR test võimaldab anda esmase hinnangu haiguse põhjustanud viiruse tüve geneetilisele järjestusele ning RT-PCR analüüsiks kasutatud proovimaterjali saab vajaduse korral kasutada viiruse tüve täiendavateks genotüpeerimise/sekveneerimise analüüsideks.

Korralduse punktis 1 sätestatud testimise ja liikumisvabaduse piirangu kohustus kehtib olenemata isiku vanusest. Erinevalt kehtivast korraldusest ei ole piirangutest vabastatud alla 12-aastased lapsed, kes saavad Eestisse koos vaktsineeritud vanematega. COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse tüve B.1.1.529 (omikron) levikuga riikidest Eestisse saabumisel laiendatakse liikumisvabaduse piirangut kõikidele lastele, kes võivad vaktsineerimata isikutena haigust edasi kanda.

Täiendavaid nõudeid ei kohaldata korralduse punkti 4 alapunktides 6 ja 7 sätestatud rahvusvahelist reisijavedu teostava transpordivahendi meeskonnale ja neid teenindavatele töötajatele, samuti reisigruppe vahetult teenindavatele töötajatele, kuna need seavad ohtu rahvusvahelise kauba- ja reisijaveo toimimise.

Testimiskohustus kehtib kõikidele isikutele olenemata vanusest ning vaktsineerimise ja läbipõdemise staatusest. See meede on asjakohane, kuna uut tüve võivad edasi kanda nii lapsed kui ka täiskasvanud. Arvesse tuleb võtta ka asjaolu, et kehtivate korralduste alusel on lastel ja noortel, kelle lähikontakt leidis aset koolieelse lasteasutuse, üldhariduskooli või kutseõppeasutuse (edaspidi *haridusasutus*) õppe- ja kasvatustegevuses, õigus jääda lihtsustatud karantiini. Ka piiriületamise järel on kuni 18-aastaselt isikul õigus liikumisvabaduse piirangu perioodil osaleda eelnimetatud kohtades ja tegevustes, mis annab neile võimaluse osaleda potentsiaalselt nakkusohtlikuna kollektiivsetes tegevustes, mis võib kaasa tuua omikrontüve kontrollimatu leviku. Seetõttu on põhjendatud rakendada piiranguid olenemata vanusest võrdselt kõigile, kes võivad vaktsineerimata isikutena omikrontüve edasi kanda.

Ajutine korraldus kehtib kuni 15. detsembrini (kaasa arvatud) 2021. a, seetõttu tunnistatakse loodav punkt 6¹ alapunktiga 2 kehtetuks.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine 1. detsembril 2021. a. 16. detsembril 2021. a muutub sama punkt kehtetuks, sest tegemist on ajutise piiranguga.

Korralduse punktis 3 nähakse ette korralduse avaldamine Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Taimar Peterkop
Riigisekretär